

**Izvešće
Stručnog povjerenstva
o reakreditaciji
sveučilišnoga poslijediplomskog studija**

Poljoprivredne znanosti 🇺🇦

Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Datum posjeta:
6. lipnja 2016. godine

Listopad, 2016.

SADRŽAJ

<i>KRATAK OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA</i>	<i>5</i>
<i>PREPORUKA STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE</i>	<i>6</i>
<i>PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE STUDIJSKOG PROGRAMA</i>	<i>6</i>
<i>PREDNOSTI STUDIJSKOG PROGRAMA</i>	<i>6</i>
<i>NEDOSTACI STUDIJSKOG PROGRAMA</i>	<i>6</i>
<i>PRIMJERI DOBRE PRAKSE</i>	<i>6</i>
<i>USKLAĐENOST S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA</i>	<i>7</i>
<i>OCJENA KVALITETE</i>	<i>9</i>

UVOD

Stručno povjerenstvo koje je imenovala Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) izradilo je Izvješće o reakreditaciji sveučilišnoga poslijediplomskog studija *Poljoprivredne znanosti* na temelju samoanalize studija, popratne dokumentacije i posjeta Agronomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu koji studij izvodi.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje, javno tijelo koje je punopravni član Europskog registra agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (European Quality Assurance Register for Higher Education – EQAR) i Europske udruge za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (European Association for Quality Assurance in Higher Education – ENQA), u skladu sa Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (NN 45/09) i Pravilnikom o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskih programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/10), provodi reakreditaciju visokih učilišta, odnosno njihovih studijskih programa. Ovdje je riječ o reakreditaciji dijela djelatnosti visokih učilišta, odnosno sveučilišnih poslijediplomskih studijskih programa (dalje u tekstu: DS).

Akreditacijski savjet Agencije imenovao je Stručno povjerenstvo kao neovisno stručno tijelo, kako bi provelo neovisno vrednovanje poslijediplomskoga sveučilišnoga studija.

Izvješće sadrži:

- kratak opis studija
- preporuku Stručnog povjerenstva Akreditacijskom savjetu Agencije
- preporuke za poboljšanje kvalitete i prijedloge mjera koje treba provesti u predstojećem razdoblju (te provjeriti postupkom naknadnog praćenja)
- kratku analizu prednosti i nedostataka studija
- popis uočenih dobrih praksi
- zaključke o usklađenosti s propisanim uvjetima izvođenja studija
- zaključke o usklađenosti s kriterijima za ocjenu kvalitete.

Članovi Stručnog povjerenstva grozda biotehničkih znanosti:

- Profesor Hans Thordal-Christensen, Department of Plant and Environmental Sciences, University of Copenhagen, Danska
- Profesorica Vesna Miličič, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Republika Slovenija
- Prateek Mahalwar, doktorand, Max Planck Institute for Developmental Biology, Tuebingen, Njemačka
- Profesorica Marketta Sipi, Faculty of Agriculture and Forestry, University of Helsinki, Finska
- Profesor Jürgen Pretzsch, Dresden University of Technology, Njemačka
- Hynek Roubík, doktorand, Faculty of Tropical AgriSciences, Czech University of Life Sciences Prague, Češka
- Profesor Claes Niklasson, Chalmers University of Technology, Švedska
- Profesorica Colette Fagan, University of Reading, Ujedinjena Kraljevina
- Profesorica Susanne Knøchel, Faculty of Science University of Copenhagen, Danska
- M. Sc. Kathirvel Alagesan, doktorandica, Max Planck Institute of Colloids and Interfaces, Njemačka.

Visoko učilište posjetili su:

- Profesor Hans Thordal-Christensen, University of Copenhagen, Danska
- Profesorica Vesna Miličič, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Republika Slovenija
- Prateek Mahalwar, doktorand, Max Planck Institute for Developmental Biology, Tuebingen, Njemačka.

U analizi dokumenata, studijskom posjetu i pisanju Izvješća, podršku radu Stručnog povjerenstva pružili su:

- Vlatka Šušnjak Kuljiš, koordinator, AZVO
- Đurđica Dragojević, prevoditeljica tijekom posjeta
- Đurđica Dragojević, prevoditeljica izvješća.

Tijekom posjeta Stručno je povjerenstvo održalo sastanke s:

- upravom visokog učilišta
- voditeljem studijskih programa
- doktorandima
- mentorima
- alumnijima i vanjskim dionicima.

Stručno je povjerenstvo posjetilo knjižnicu, informatičku učionicu, referadu, odabrane laboratorije i učionice.

KRATAK OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA

Naziv studijskog programa iz dopusnice: **Poljoprivredne znanosti**

Nositelj: **Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu**

Izvođač(i): **Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu**

Mjesto izvođenja: **Zagreb**

Područje i polje: **Biotehničke znanosti; Poljoprivreda (agronomija)**

Ishodi učenja studijskog programa:

Nakon završenog studija student će moći:

1. Prepoznati istraživački problem u domeni poljoprivrede i ruralnog razvoja i valorizirati osnovne tipove istraživanja u poljoprivredi i srodnim djelatnostima.
2. Kategorizirati osnovne koncepte znanstveno-istraživačkog rada: postaviti argumentiranu hipotezu, odrediti mjerljive ciljeve istraživanja te dizajnirati izvorno istraživanje iz područja poljoprivrede, primarne prerade i proizvodnje hrane te zaštite okoliša i ruralnog razvoja.
3. Odabrati i koristiti odgovarajuće znanstvene metode u istraživačkom procesu (analitičke, sintetičke, kvantitativne, statističke analize, društveno-ekonomske analize itd.).
4. Kritički analizirati i vrednovati rezultate vlastitih znanstvenih istraživanja, interpretirati ih i argumentirati pred većim i složenijim društvenim skupinama te prezentirati najnovije tehničko-tehnološke i društveno-ekonomske spoznaje u području poljoprivrede i srodnih djelatnosti.
5. Publicirati rezultate istraživanja u visokorangiranim publikacijama s ciljem diseminacije novih spoznaja do konačne primjene novih znanja i vještina u proizvodno-ekonomsku praksu u poljoprivredi i srodne djelatnosti.
6. Aktivno sudjelovati u izradi studija, elaborata, projekata, strateških i operativnih dokumenata u domeni poljoprivrede i ruralnog razvoja.
7. Voditi i/ili nadzirati provedbu projekata i poslovnih aktivnosti u složenijim proizvodnim i društveno-ekonomskim sustavima u domeni poljoprivrede, primarne prerade i proizvodnje hrane te zaštite okoliša i ruralnog razvoja uz najviši stupanj društvene odgovornosti.
8. Samostalno i u timu kreirati nove prijedloge u rješavanju problema poljoprivredne proizvodnje i ruralnog razvoja u promjenjivim i nepoznatim prirodnim, proizvodnim, ekonomskim i društveno-političkim uvjetima i okolnostima.
9. Implementirati najnovije znanstvene spoznaje i tehnologije u cilju unaprjeđenja proizvodnih i organizacijskih procesa u području poljoprivrede, primarne prerade i proizvodnje hrane, zaštite okoliša i ruralnog razvoja (kroz terenska, laboratorijska, društvena istraživanja itd.).
10. Samostalno predlagati i sudjelovati u donošenju mjera poljoprivredne politike, politike zaštite okoliša i ruralnog razvoja.
11. Razviti istraživačke vještine i vještine učenja potrebne za cjeloživotno obrazovanje i kontinuirano unaprjeđivanje i usavršavanje stečenih znanja (formalno, neformalno i informalno).
12. Pratiti, sintetizirati i vrednovati domaću i međunarodnu znanstvenu i stručnu literaturu te vrednovati znanstveni i stručni rad u domeni poljoprivrede/agronomije.

Broj doktoranada: **235**

Broj nastavnika na doktorskom studiju: **128**

Broj mentora na doktorskom studiju: **75**

Omjer doktoranada i mentora: **3,1 : 1**

PREPORUKA STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE

Na temelju obavljenog postupka reakreditacije, odnosno procjene dostavljenog materijala (samoanaliza i dr.), posjeta visokom učilištu i razgovora predviđenih protokolom posjeta Stručnog povjerenstva, Stručno povjerenstvo donosi neovisno mišljenje u kojem Akreditacijskom savjetu Agencije preporučuje:
1. izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta za obavljanje dijela djelatnosti (izdavanje potvrde).

PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Preporučujemo povećati suradnju s europskim visokim učilištima (uključujući ne-balkanske zemlje) kako bi se poboljšala razina izvrsnosti (nastavnika i doktoranda).
2. Preporučujemo okupiti doktorande u udrugu ili klub kako bi mogli izraziti vlastite preporuke za unaprjeđenje programa.
3. Preporučujemo pojačati i proširiti radionice za mentore i nastavnike kako bi stekli nove vještine potrebne u postupcima mentoriranja studenata i doktoranada.
4. Preporučujemo radionice za nastavnike i mentore kako bi stekli bolje usmene i pisane vještine predstavljanja svoga rada na engleskom jeziku te radionice na temu prijavljivanja na europske fondove s ciljem podizanja razine doktorandskih istraživanja, odnosno istraživanja uopće.
5. Umjesto na nove zgrade (npr. knjižnica), preporučujemo alocirati sredstva za proširivanje obzora doktoranada i mentora.
6. Posebno preporučujemo ukidanje prakse da doktorandi sami plaćaju troškove rada u laboratorijima.

PREDNOSTI STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Velik broj doktoranda.
2. Bogat studijski program s raznovrsnim izborom kolegija.
3. Izvrstan izbor mentora i drugih vanjskih stručnjaka.
4. Visoka razina zadovoljstva i sklada između doktoranda i mentora.

NEDOSTACI STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Premalo je kolegija kroz koje se razvijaju poslovne vještine; primjerice, neki su doktorandi izrazili želju za osnivanjem vlastitih poslovnih projekata za što im nedostaju određena znanja i informacije.
2. Prevelik broj doktorandskih projekata temelji se na primijenjenim istraživanjima, što za posljedicu ima nepovoljni učinak u temeljnim istraživanjima koja u pravilu nedostaju.
3. Premalo je međunarodnih suradnji.
4. Nedostatna upotreba engleskog jezika koji je neophodan za podizanje razine kvalitete istraživanja. Snažno preporučujemo module pisanja na engleskom jeziku odnosno engleskog u struci (npr. kratke kolegije ili radionice iz akademskog pisanja na engleskom jeziku kojima bi se podizala razina jezika na prikladnu akademsku razinu).

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

1. Odlična suradnja s domaćom poljoprivrednom i prehrambenom industrijom.
2. Dobra međunarodna suradnja, posebice s visokim učilištima u regiji (razmjena studenata i nastavnika).
3. Odlična suradnja mentora i doktoranda na zajedničkim znanstvenim projektima kroz koju se stvaraju i objavljuju znanstveni radovi.

4. Organiziranje radionica i edukacija za definiranje ishoda učenja kroz koje nastavnici mogu steći nove vještine rada sa doktorandima.

Opaska povjerenstva: Na oba visoka učilišta koje je posjetilo ovo potpovjerenstvo nastavnici su izrazili nezadovoljstvo što država ne izdvaja dovoljno sredstava za znanstvena istraživanja te nadu kako će se to promijeniti u budućnosti. Smatramo kako je ovo širi europski problem.

USKLAĐENOST S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA

Propisani minimalni zakonski uvjeti:	DA/NE bilješke
1. Visoko je učilište (VU) upisano u Upisnik znanstvenih organizacija u znanstvenom području doktorskog studija i ima pozitivan ishod reakreditacije (dopusnicu) za znanstvenu djelatnost i visoko obrazovanje.	DA
2. VU ima „vertikalnu“ studijskih programa (izvodi preddiplomske i diplomske sveučilišne studijske programe) koji vode do doktorskog studija u istom području i polju ili poljima (u slučaju interdisciplinarnih studija) te potreban broj nastavnika, kao što je definirano člankom 6 Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/2010).	DA
3. VU ima zaposlen potreban broj znanstvenika, kako je definirano člankom 7 Pravilnika o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice (NN 83/2010).	DA
4. Više od 50 % sadržaja na visokom učilištu izvode vlastiti nastavnici (nastavnici u punom radnom odnosu i izabrani u znanstveno-nastavna zvanja).	DA
5. Omjer je nastavnika i studenata na cijelom visokom učilištu ispod 1 : 30.	DA
6. Visoko je učilište osiguralo javnost disertacija.	DA
7. Visoko je učilište osiguralo postupak oduzimanja akademskog stupnja (dr. sc.) odredbama statuta ili drugoga općeg akta ako se utvrdi da je stečen protivno propisanim uvjetima za njegovo stjecanje, grubim kršenjem pravila studija ili na temelju disertacije koja je plagijat ili krivotvorina.	DA
Dodatni uvjeti Akreditacijskog savjeta za izdavanje pozitivnog mišljenja	DA/NE bilješke
1. VU (ili više njih) ima barem pet nastavnika izabranih u znanstveno-nastavna zvanja u polju ili poljima relevantnim za izvođenje studija, uključenih u izvođenje doktorskog studija.	DA
2. VU u postupku posljednje reakreditacije ima standard Znanstvena i stručna djelatnost ocijenjen najmanje „djelomično provedeno“ (3).	DA
3. VU ima program doktorskog studija usklađen sa strateškim programom znanstvenog istraživanja.	DA
4. Omjer mentora i doktoranada na visokom učilištu nije veći od 1 : 3.	DA
5. Mentori (svi) udovoljavaju svim sljedećim uvjetima: a) zaposlen na znanstvenom ili znanstveno-nastavnome radnom mjestu ili suradničkom (post. doc.) i ima barem dvije godine istraživačkog post. doc. iskustva;	DA

<p>b) aktivan znanstvenik u znanstvenom području doktorskog studija (u posljednjih pet godina objavljivao znanstvene radove, sudjelovao na međunarodnim znanstvenim skupovima i/ili sudjelovao u projektima (t. 2.);</p> <p>c) potvrđuje izvedivost okvirnog plana istraživanja pri upisu doktoranda (ili pri prijavi teme);</p> <p>d) osigurava potrebne uvjete (uključujući financijsku podršku) za provedbu znanstvenih istraživanja doktoranada (sukladno s okvirnim planom istraživanja doktoranda), bilo kao voditelj, suvoditelj ili suradnik znanstvenog projekta ili na druge načine;</p> <p>e) prošao neku vrstu osposobljavanja (komentorstvo, radionice ili dr.);</p> <p>f) ima pozitivno mišljenje visokog učilišta o mentorskom radu.</p>	
<p>6. Nastavnici udovoljavaju svim sljedećim uvjetima:</p> <p>a) zaposlen na znanstvenom ili znanstveno-nastavnome radnom mjestu;</p> <p>b) aktivan znanstvenik, prepoznat u polju predmeta koji predaje (t. 1.).</p>	DA
<p>7. Mentor u pravilu ne sudjeluje u povjerenstvu za ocjenu teme, ocjenu i obranu doktorskog rada.</p>	DA
<p>8. Program doktorskog studija osigurava barem tri godine individualnoga/samostalnoga istraživačkog rada (paralelno, individualno, unutar ili izvan nastave), a pod samostalnim se istraživačkim radom podrazumijeva pisanje disertacije, pisanje radova, odlazak na međunarodne konferencije, terenski rad, nastava u svrhu istraživanja i dr.</p>	DA
<p>9. U slučaju združenih, zajedničkih studija te doktorskih škola (na sveučilišnoj razini). U slučaju združenih, zajedničkih studija te doktorskih škola (na sveučilišnoj razini), VU suradnju potkrepljuje odgovarajućim ugovorima; program izvodi s akreditiranim visokim učilištima (za zajedničke i združene doktorske studije), odnosno program izvodi (na doktorskoj školi) na način koji udovoljava svim propisanim uvjetima te osigurava kvalitetnu koordinaciju i podršku doktorandima;</p> <p>pokrivenost je nastave vlastitim nastavnicima (svih izvođača) barem 80 %.</p>	-

OCJENA KVALITETE

	<p>OCJENA KVALITETE: Visoka razina kvalitete / poboljšanja potrebna</p> <p>Preporuke za poboljšanja</p>
<p>1. RESURSI: 1. NASTAVNIČKI, MENTORSKI I ISTRAŽIVAČKI KAPACITETI I INFRASTRUKTURA</p>	
<p>1.1. Visoko je učilište prepoznatljiva institucija po istraživačkim/umjetničkim postignućima u znanstvenoj/umjetničkoj disciplini iz koje izvodi doktorski studij.</p>	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Ovaj kriterij procjenjujemo zadovoljavajuće ali poboljšanja su potrebna ukoliko visoko učilište (VU) želi postići izvrsnost. VU je sudjelovao u 489 domaćih i međunarodnih projekata: nositelj ili partner u 150 projekata, od čega 2 OBZOR 2020, 3 FP7, 8 COST Action, 3 IPA, 12 bilateralnih, 5 ostalih znanstvenih projekata te 6 međunarodnih nastavnih projekata (Samoanaliza, str. 1).</p> <p>Mentori su u zadnjih 5 godina objavili ukupno 1738 radova s ukupno 7864 citata u WOS-u, odnosno 7869 u Scopusu. Doktorandi su u tom razdoblju objavili 335 znanstvenih radova (Samoanaliza, str. 5,6).</p> <p>Ovakva razina citiranosti ne može se smatrati previsokom prema međunarodnim standardima. Razlog tomu vjerojatno leži u činjenici da je većina projekata primijenjene naravi pa rezultati imaju ograničen opći interes.</p>
<p>1.2. Broj i opterećenost nastavnika angažiranih na doktorskom studiju osiguravaju kvalitetno doktorsko obrazovanje.</p>	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Nastavnici su poprilično opterećeni nastavom, no obavješteni smo kako će VU zaposliti novi kadar. VU je nedavno dobio odobrenje za izbor u zvanje velikog broja novih docenata, njih 38 (Samoanaliza, str 4).</p> <p>U tablici 1.: Nastavnici navedeno je opterećenje svakog nastavnika na programu. Od 128 nastavnika, njih 37 ima opterećenje iznad 360 norma sati (NS). Od trenutanih 75 aktivnih mentora, 23 imaju opterećenje iznad 360 NS, a 2 osobe imaju više od tri doktoranda pod svojim mentorstvom. Prosječno opterećenje u nastavi za nastavnika VU-a (uključujući dodiplomske, diplomske i poslijediplomske programe) je 304 NS, što je u skladu s Kolektivnim ugovorom koji propisuje ograničenje na 300 ± 20 % NS (Samoanaliza, str. 4).</p>
<p>1.3. Nastavnici su visokokvalificirani znanstvenici za predmete koje drže i kojima su posvećeni i time omogućavaju kvalitetan doktorski studij.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Nastavnici su posvećeni i otvoreni, ali potrebno je da prošire svoje obzore kako bi osigurali da istraživanja VU-a budu na europskoj istraživačkoj razini. Za taj budući cilj potrebno je da istraživačke aktivnosti VU-a uključuju i temeljna istraživanja.</p>
<p>1.4. Broj i kvalifikacije mentora osiguravaju kvalitetnu izradu doktorskoga rada.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Ovaj kriterij općenito ocjenjujemo zadovoljavajuće, no postoje slučajevi u kojima određeni mentori imaju preveliko nastavno opterećenje.</p> <p>U zadnjih je 5 godina 75 mentora na doktorskom studiju mentoriralo 171 doktoranda. Prosječan omjer mentora i</p>

	doktoranda je 1 : 3.
1.5. Visoko je učilište razvilo metode provjere kvalificiranosti nastavnika i mentora.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Samoanaliza navodi kako je VU razvilo postupak provjere kvalifikacija i kompetencija nastavnika i mentora. „Vijeće doktorskog studija prati, analizira i vrednuje rad mentora“ (Samoanaliza, str. 6).</p> <p>Kvaliteta i uspjeh mentora kontinuirano se prati putem godišnjeg izvješća VU-a objavljenog na mrežnim stranicama.</p> <p>Kriteriji za mentora uključuju 5 objavljenih radova u području teme doktorskog istraživanja, od čega barem jedan mora biti rad A1 kategorije. VU ovaj kriterij provjerava prilikom dodjeljivanja mentora doktorandu.</p>
1.6. Visoko učilište raspolaže kvalitetnim istraživačkim resursima u skladu sa zahtjevima znanstvene/umjetničke discipline iz koje se izvodi doktorski program.	<p>Poboljšanja potrebna.</p> <p>Laboratoriji su opremljeni na vrlo osnovnoj razini. Predstavljeno nam je premalo napredne suvremene opreme.</p> <p>Osim laboratorija, VU posjeduje i centre za praktičan rad, poligone, pokušališta s raspoloživom mehanizacijom. VU posjeduje 8 vrlo bitnih dislociranih pokušališta.</p> <p>Doktorandi imaju pristup Centralnoj agronomskoj knjižnici koja broji oko 69.000 naslova te omogućava pristup bibliografskim znanstvenim bazama Nacionalne sveučilišne knjižnice u Zagrebu.</p>
2. INTERNI SUSTAV OSIGURAVANJA KVALITETE STUDIJA	
2.1. Visoko je učilište odredilo i prihvatilo djelotvorne postupke kojima se predlaže, odobrava i realizira doktorsko obrazovanje. Ti postupci uključuju obrazloženje znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih i gospodarskih potreba.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Samoanaliza na nekoliko mjesta navodi važnost takvih postupaka, a stručno se povjerenstvo tijekom posjeta uvjerilo da oni postoje.</p>
2.2. Pokretanje je doktorskoga studija usklađeno sa znanstvenom misijom i vizijom visokog učilišta, odnosno strateškim programom znanstvenoga/umjetničkoga istraživanja visokog učilišta.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Program je pretežito usmjeren na primijenjena istraživanja i to u opsegu koji određuje suradnja s industrijom, odnosno njenim potrebama, ciljevima i namjerama financiranja. U potpunosti razumijemo ovakvu situaciju i cijenimo napore VU-a da održi ovu visoku razinu uključenosti industrije. No, znanstvena strategija navodi težnju k izvrsnosti i međunarodno prepoznatljivim istraživanjima putem povećane mobilnosti, a taj cilj bit će teško doseći uz preveliku okrenutost industriji. Zato zaključujemo kako će VU teško postići taj aspekt svoje misije i vizije.</p> <p>Povjerenstvo zaključuje kako postoje određeni jezični izazovi. Preporučujemo intenzivnije korištenje engleskog jezika. Preporučujemo i unaprjeđenje međunarodne suradnje. Naime, dojam je stručnog povjerenstva kroz razgovore s nastavnicima tijekom posjeta kako postoji određeni otpor prema korištenju engleskog jezika, a to zasigurno neće pomoći unaprjeđenju npr.</p>

	<p>međunarodne suradnje.</p> <p>Nastavni aspekt programa smatramo zadovoljavajućim, no potrebno je širenje obzora i inspiracije u temeljnim istraživanjima. Istraživački dio programa treba imati veću vidljivost. Suvremenost opreme je manjkava. Sredstva VU-a ulažu se u zgrade. Iako razumijemo da VU želi imati novu knjižnicu, nismo sigurni da je to dobar odabir. Možda se sredstva mogu iskoristiti bolje na drugom mjestu, posebno danas kada je pristup literaturi uobičajeno osiguran putem interneta (pristup literaturi na daljinu), a ne isključivo fizički u knjižnici.</p>
<p>2.3. VU sustavno prati uspješnost programa periodičnim vrednovanjem doktorskog studija i radi na poboljšanjima.</p>	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Po pitanju periodičnih međunarodnih i/ili domaćih recenzija programa, nismo sigurni postoji li domaća periodična recenzija programa. Kontinuirano praćenje i analiziranje podataka o znanstvenoj produktivnosti mentora i doktoranda je zadovoljavajuće. Postoji godišnje izvješće svakog doktoranda kao i praćenje produktivnosti znanstvenih rezultata.</p> <p>Po pitanju prikupljanja i analiziranja povratnih informacija od doktoranda i alumniya te prikupljanja podataka o postotku uspješnosti napredovanja kroz studij (posebno o sustavu mentoriranja i potpore koju VU pruža doktorandima te o razlozima neuspjeha), zaključujemo kako institucija prikuplja podatke ali ih, čini se, ne analizira (npr. razloge neuspjeha napredovanja kroz studij).</p> <p>Po pitanju prikupljanja i analiziranja povratnih informacija od drugih dionika (npr. poslodavaca), ne pronalazimo takve dokaze, no činjenica da dionici iz gospodarstva održavaju dugotrajne suradnje s VU-om ukazuje na njihovo zadovoljstvo.</p> <p>Nismo pronašli dokaze o provedenim izmjenama temeljem gore navedenih postupaka praćenja.</p>
<p>2.4. VU sustavno prati uspješnost mentora / ima mehanizme vrednovanja mentora, promjene mentora i rješavanja mogućih problema između mentora i doktoranda.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Rezultati rada mentora u istraživanju i mentoriranju prate se. Prati se i postotak uspješnosti doktoriranja kandidata (tablica 2. samoanalize). No, ne postoji sustavno prikupljanje povratnih informacija od trenutačnih i završenih doktoranada.</p> <p>Postoji postupak za promjenu mentora, no bilo bi korisnije kada bi taj postupak uključivao posredovanje u mogućim konfliktnim situacijama, primjerice kroz sudjelovanje studentskog predstavnika.</p> <p>Konačno, sustav dozvoljava priznavanje uspješnih mentora.</p>
<p>2.5. VU osigurava akademsku čestitost i slobodu znanstvenog istraživanja.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Akademski čestitost tema je u programu na njegovom samom početku (u prvom semestru prve godine programa) te VU ima provjeru plagijata (prema samoanalizi str. 20). No, preporučujemo unaprjeđenja u ovim aspektima.</p> <p>Po pitanju slobode znanstvenog istraživanja, doktorandski projekti koji proizlaze iz suradnje s industrijom strogo su definirani te ne dozvoljavaju preveliku adaptaciju. No, doktorandi koji imaju javno</p>

	<p>financiranje, odnosno zaposlenici su VU-a, imaju veću slobodu adaptacije svojih istraživačkih projekata, posebice u kasnijoj fazi kada započinju istraživački proces, odnosno izrađivati disertaciju.</p>
<p>2.6. Postupak izrade i obrane teme doktorskog rada jasan je i objektivan te obuhvaća javno predstavljanje teme doktorskoga istraživanja.</p>	<p>Visoka razina kvalitete Postupak prihvatanja i obrane teme razrađena je na razini sveučilišta. U tu svrhu osniva se povjerenstvo s najmanje jednim vanjskim članom. Detaljni postupak, obrasci kao i upute postoje. Obrazac za obranu teme također je objavljen i predan povjerenstvu.</p>
<p>2.7. Ocjena doktorskoga rada rezultat je znanstvene procjene neovisnoga povjerenstva.</p>	<p>Visoka razina kvalitete VU je razvilo postupke izrade i obrane disertacija (kako to propisuje pravilnik VU-a kao i drugi dokumenti poput pravilnika sveučilišta). VU je podržalo sudjelovanje vanjskih međunarodnih članova povjerenstva samo u nekoliko slučajeva (vidljivo u predanim disertacijama na engleskom jeziku). VU potiče objavu znanstvenog rada s međunarodnom recenzijom u području doktorskog istraživanja prije završetka programa, no, iako uvjet, objavljeni radovi u praksi najčešće nisu u međunarodno kompetitivnim časopisima.</p> <p>VU prihvaća raznolike oblike završnog doktorskog rada. Smjernice za disertaciju su izrađene i objavljene te predane povjerenstvu. VU je izradilo i objavilo obrasce za ocjenu završnog rada. Detaljne smjernice za pisanje disertacije u obliku predloška izrađene su i objavljene. Izrađeni su i obrasci za prijavu kao i prezentaciju disertacije Detaljan protokol obrane dostupan je na mrežnim stranicama fakulteta, a povjerenstvu je predan i obrazac zapisnika s obrane kao i drugi obrasci i predloži.</p>
<p>2.8. VU objavljuje sve potrebne informacije o studiju, uvjetima upisa, izvođenja kao i uvjetima napredovanja i završetka studija na lako dostupnim mjestima i medijima.</p>	<p>Visoka razina kvalitete VU objavljuje sve informacije na svojim mrežnim stranicama: http://www.agr.unizg.hr/en/category/agricultural_sciences/204 te ih redovito obnavlja.</p>
<p>2.9. Financijska sredstva prikupljena za potrebe doktorskog obrazovanja raspodjeljuju se jasno i na način koji osigurava održavanje i unaprjeđenje doktorske izobrazbe (osigurava izvođenje i potporu istraživanja doktoranda kako bi uspješno završili program).</p>	<p>Poboljšanja potrebna U određenim slučajevima doktorandi sami moraju snositi trošak eksperimenata. O tome je povjerenstvo obavješteno kroz komunikaciju sa profesorima VU-a čiji su doktorandi trebali kupovati kemikalije te financirati troškove korištenja laboratorija iz vlastitih sredstava. Čini se kako ne postoji potpuna transparentnost u trošenju sredstava od školarina. Školarine po doktorandu iznose oko 6.306,66 EUR (48.000 HRK). Povjerenstvo je nekoliko puta pitalo voditelja doktorskog studija za pojašnjenje na što se školarine troše, no nije dobilo jasan i transparentan odgovor. Povjerenstvo smatra kako se financijsko izvješće o tome kako se troškove</p>

	<p>školarine doktorskih studenata treba godišnje izrađivati i učiniti dostupno svim zaposlenicima.</p> <p>Samoanaliza VU-a (str. 24. -25.) navodi kako se sredstva od školarina raspodjeljuju prema pravilniku o poslijediplomskim i specijalističkim studijima (čl. 86., 87. i 88.). Dio sredstava usmjerava se u unaprjeđenje programa (osuvremenjivanje nastavnog procesa, nabavu znanstvene i stručne literature, troškove radionica za doktorande i mentore), kao i za promoviranje dokorskog programa. Dio je usmjeren na troškove nastavnog procesa u smislu honorara vanjskih predavača i nastavnika VU-a koji prelaze normu kao i troškove organizacije studija. Dio sredstava koristi se za troškove članova povjerenstava za obranu teme i disertacije, kao i druge materijalne troškove u tom postupku. Sredstva se koriste i za pokrivanje dijela ili cjelokupnog troška doktorandskih radionica, seminara, simpozija i dr. Dio sredstava usmjerava se instituciji za indirektno troškove.</p> <p>Smatramo kako je potrebno detaljnije prikazati na što se zbilja troše školarine.</p>
<p>2.10. Školarina se utvrđuje na temelju jasnih kriterija (i stvarnih troškova studija).</p>	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>VU navodi u samoanalizi (str. 25) kako se iznos školarina utvrđuje na temelju potreba organizacije i izvođenja programa. Školarina je tako određena prema materijalnom trošku predavanja, prosječnoj cijeni sata predavanja, trošku povjerenstava za obranu teme i disertacije, putnim troškovima vanjskih (često stranih) članova, trošku mentoriranja i komentiranja, trošku znanstvenika i nastavnika. U izračun je uključen i indirektno, materijalni i administrativni trošak. Trošak istraživanja procjenjuje se u suradnji s mentorom, odborom za doktorske studije i doktorate i doktorandima. Troškovi izrade disertacije i sudjelovanja na konferencijama pokrivaju se iz znanstvenih i stručnih projekata unutar kojih se doktorsko istraživanje i provodi ili ih pokriva ustanova u kojoj je doktorand zaposlen, odnosno doktorand ih pokriva sam ako studira iz osobnih potreba.</p> <p>Ocjena ovog kriterija bazira se na preporuke u kriteriju 2.9.</p>
<p>3. POTPORA DOKTORANDIMA I NAPREDOVANJE TIJEKOM STUDIJA</p>	
<p>3.1. VU određuje upisne kvote na temelju nastavničkih i mentorskih kapaciteta.</p>	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Program ima kvalitetnu upisnu politiku u slučajevima internih doktoranada, zaposlenika VU-a, no ne i za doktorande koji nisu zaposlenici sveučilišta (vanjski doktorandi). Vanjski doktorandi također bi trebali proći kroz rigorozan selekcijski postupak upisa kako bi se održala kvaliteta.</p> <p>Što se tiče određivanja kvota prema kapacitetima mentora, kvalitete mentora su prosječne jer većina mentora ne stremi ka visokoj razini kvalitete u doktorskim istraživanjima svojih kandidata. Neki mentori imaju i preveliko opterećenje u nastavi koje nadilazi uspostavljenu normu. To nas uvjerava kako mentori imaju manje vremena za mentoriranje svojih doktoranada. Prosječni omjer mentora i doktoranada je malo iznad 1 : 3.</p>

<p>3.2. VU određuje upisne kvote na temelju znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih, gospodarskih i drugih potreba.</p>	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Broj završenih doktoranada je zadovoljavajući. Ipak, u zadnjih 5 godina neki doktorandi nisu završili program, a povjerenstvo nije uspjelo pronaći razloge tome.</p> <p>Mnogi doktorandi zabrinuti su za svoju karijeru nakon stjecanja doktorata. Većina ih je do sada ostajala na istom sveučilištu kao poslijedoktorandi kako bi si povećali šanse za zaposlenjem. No, takva kultura internog regrutiranja trebala bi se smanjiti, a kako bi se privukli znanstvenici širih znanstvenih obzora.</p> <p>Većina istraživanja provodi se sukladno ekonomskim mogućnostima u poljoprivredi. No, unatoč tome, nema puno primjera inovativnih kompanija ili intelektualnog vlasništva.</p> <p>Program treba nekoliko poboljšanja u ovom aspektu, a neki prijedlozi slijede:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) njegovati kulturu inovativnog poduzetništva (2) organizirati seminare na temu uspostave vlastitih poslovnih projekata (3) organizirati seminare o poslovima izvan sveučilišta (4) uspostaviti kulturu poslijedoktorskog usavršavanja u inozemstvu (5) organizirati radionice na temu patenata i zaštite autorskih prava.
<p>3.3. Visoko učilište određuje upisne kvote ovisno o dostupnom financiranju za doktorande, odnosno na temelju apsorpcijskih potencijala znanstveno-istraživačkih projekata ili drugih izvora financiranja.</p>	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Interni doktorandi u potpunosti su financirani putem projekata ili ministarstva. S druge strane, vanjski doktorandi (koji nisu zaposlenici sveučilišta) trebaju platiti visoke školarine bez opcije za prijavu na bilokakvu stipendiju. Kako bi se unaprijedio ovaj aspekt, vanjski doktorandi trebali bi imati priliku za prijavu na stipendiju, npr. redukciju školarine. Ova stipendija treba biti dodijeljena na temelju zasluga.</p>
<p>3.4. Pri upisu se vodi računa za svakog kandidata o održivom planu istraživanja i uspješnom završetku doktorskog rada.</p>	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Doktorski program donekle je strateški planiran. Primjerice, VU dodjeljuje kandidata profesoru prema području istraživanja. VU ima uspostavljen sustav izvještavanja i vrednovanja ovog odnosa na sveučilišnoj razini. No, preporučujemo da se oformi povjerenstvo za praćenje svakog doktoranda, s vanjskim i vlastitim članovima, nešto poput savjetodavnog povjerenstva doktorskog istraživanja. To povjerenstvo bi pratilo napredak na godišnjoj razini te procjenjivalo plan rada za čitav doktorski studij kandidata.</p> <p>Osim kolegija (radionica) koje smo preporučili, smatramo kako količinu nastave treba smanjiti što je više moguće kako bi se fokus stavio na istraživački rad u laboratorijima. Većina europskih akademskih institucija u svojim doktorskim programima ima znatno manje nastave.</p>
<p>3.5. VU osigurava regrutiranje zainteresiranih, nadarenih i visokomotiviranih doktoranada iz zemlje</p>	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Program ima jako malo stranih studenata, a većina natječaja za upise doktoranda nije međunarodno objavljena. Kako bi se pozicije</p>

i inozemstva.	asistenata i doktoranada učinile atraktivnijima, preporučujemo objavljivanje natječaja za projektno financirana doktorandska mjesta međunarodno.
3.6. Postupak je izbora upisanih doktoranada javan i utemeljen na izboru najkvalitetnijih kandidata.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Postoji javan postupak odabira najboljih kandidata za asistentska mjesta koji uključuje testiranje. Kandidati koje šalje industrijski sektor također su kvalitetni i pouzdani jer je industriji u interesu dobiti visoko obrazovani kadar s vještinama potrebnim za unaprjeđenje industrijskog procesa. Industrijski sektor ima neprekidnu potrebu za novim znanjima i iskustvima kroz doedukaciju svojih zaposlenika na sveučilištu. No, na VU ne postoji specifičan selekcijski postupak za kandidate koji sami plaćaju studij (ili za njih plaćaju njihovi poslodavci).</p>
3.7. VU osigurava razvidnost postupka izbora kandidata u skladu s objavljenim kriterijima te postupka prigovora.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Sami selekcijski postupak je jasan i transparentan, no upisne kvote između financiranih i samo-financiranih kandidata trebale bi biti prikladnije. Ovaj komentar odnosi se na objašnjenja u točkama 3.1., 3.2. i 3.3..</p>
3.8. Postoji mogućnost priznavanja prethodnih postignuća doktoranada i kandidata za studij.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>VU priznaje prijašnja doktorandska postignuća kako je navedeno i u Samoanalizi (str. 32.)</p>
3.9. Prava i obaveze doktoranda određene su odgovarajućim aktima visokog učilišta te ugovorom o studiranju koji osigurava visoku razinu institucijske i mentorske potpore doktorandima.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Prava i obaveze doktoranada definirana su i objavljena. Doktorandi i VU potpisuju ugovor o tome. Svaki doktorand potpisuje studentski ugovor s fakultetom. No, doktorandi zaposlenici sveučilišta/fakulteta (financirani doktorandi, asistenti) zadovoljniji su ovim aspektom od svojih samo-financirajućih kolega (vanjskih kandidata).</p> <p>Povjerenstvo preporučuje da se prava i obaveze jasno predoče svakom kandidatu, a posebice onima koji sami financiraju studij i to na samom početku studija.</p>
3.10. Osigurana je institucijska podrška za uspješnu prohodnost doktoranda kroz doktorski studij.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Povjerenstvo je imalo prilike vidjeti nekoliko primjera dobre prakse u aspektu podrške napredovanja kroz studij:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Doktorandi u prosjeku pohađaju najmanje jednu međunarodnu konferenciju. (2) Postoji podrška razmjeni kroz ERASMUS program razmjene kako bi doktorandi stekli iskustvo rada na drugim europskim sveučilištima (5 doktorandskih razmjena je realizirano). (3) Većina internih doktoranada financirana je kroz svoj studij bilo putem projekta ili institucije. <p>No, sljedeći aspekti trebaju poboljšanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potrebno je povećati podršku vanjskim doktorandima (onima koji sami plaćaju studij) i njihovim istraživanjima na instituciji (eksperimenti i rad u laboratorijima). Institucija trenutačno naplaćuje dodatno za korištenje laboratorijske opreme i materijala.

	- Samo nekoliko EU grantova/stipendija uspješno je privučeno u svrhe usavršavanja doktoranada.
4. PROGRAM I ISHODI DOKTORSKOG STUDIJA	
4.1. Sadržaj i kvaliteta programa doktorskoga studija u skladu su s međunarodno prihvaćenim standardima.	Visoka razina kvalitete Formalni preduvjeti za upis doktorskog programa, kriteriji za uspješan završetak studija kao i kriteriji za kvalifikacije mentora u skladu su s međunarodnim standardima.
4.2. Ishodi učenja navedeni na razini studijskog programa i njegovih segmenata u skladu su s razinom 8.2. HKO-a. Oni jasno opisuju kompetencije koje će doktorandi razviti tijekom doktorskoga studija i etičke zahtjeve znanstveno-istraživačkog / umjetničkog rada.	Visoka razina kvalitete Ishodi učenja programa u skladu su s 8.2. razinom HKO-a –stjecanje kvalifikacije uključuje najmanje 3 godine (puno radno vrijeme ili ekvivalent) znanstvenog ili umjetničkog istraživanja s ishodom izvornih znanstvenih radova s relevantnim međunarodnim recenzijama. Kompetencije kvalifikacije vrlo su dobro definirane i opisane u Samoanalizi. No, više pozornosti trebalo bi posvetiti etičkim sadržajima i odgovornosti u znanstvenom kako na samom početku programa tako i u kasnijim fazama istraživanja.
4.3. Ishodi su učenja doktorskoga studija logički i jasno povezani s ishodima učenja pojedinih nastavnih sadržaja, mentorskog i istraživačkog rada.	Visoka razina kvalitete Ishodi učenja su definirani i usklađeni kroz čitav studijski program. Oni su usklađeni sa specifičnim kao i sa temeljnim kompetencijama koje doktorandi stječu završetkom studija. Kako navodi Samoanaliza, ishodi učenja uključuju i primjenjivost znanstvenih istraživanja u praksi.
4.4. Programom doktorskoga studija postižu se ishodi učenja i kompetencije u skladu s razinom 8.2. HKO-a.	Visoka razina kvalitete Naša pozitivna ocjena o stjecanju predviđenih ishoda učenja 8.2. razine nalazi se u komentarima na osiguravanje kvalitete obrane disertacija (kriterij 2.7). Nadalje, kako bi se osiguralo da doktorandi postižu namjeravane ishode učenja, nastavnici kontinuirano pohađaju radionice i edukacije o ishodima učenja i kompetencijama studenata. Preporučujemo da se ovaj trend organizacije radionica nastavi te i proširi radionicama koje bi unaprijedile nastavničke vještine za mlade nastavnike (asistente i druge).
4.5. Obrazovne su metode (i raspodjela ECTS-a, ako je definirana), na različitim aktivnostima doktoranda, prikladne razini 8.2. HKO-a i osiguravaju postizanje jasno definiranih očekivanih ishoda učenja.	Visoka razina kvalitete VU u svom programu koristi kombinaciju različitih pristupa nastavi, od predavanja, seminara, laboratorijskih praktikuma do terenskog istraživanja, uključujući rad unutar istraživačkih projekata kao i modele e-učenja, a kako bi se postiglo učenje usmjereno na studenta VU je organizirao i nekoliko radionica za nastavnike kojima se unaprjeđuju nastavničke i mentorske vještine na svim razinama studija. Dokazi za to su dva priloga dostupna povjerenstvu: 1. radionica za nastavnike: http://www.agr.unizg.hr/hr/article/1285/radionica za nastavnike e podizanje kvalitete izvedbe visoko%^{A1}kolske nastave

	<p>2. Sveučilište jučer, danas, sutra: http://www.unizg.hr/o-sveucilistu/sveuciliste-jucer-danas-sutra/osiguravanje-kvalitete/ured-za-upravljanje-kvalitetom/ Fakultet je 11. ožujka 2016. g. za mentore organizirao radionicu za stjecanje novih vještina u radu s doktorandima. Preporučujemo nastavak održavanja ovakvih radionica za nastavnike, a u svrhu unaprjeđenja nastavničkih vještina, posebno mlađih nastavnika.</p>
<p>4.6. Program omogućava stjecanje generičkih vještina.</p>	<p>Poboljšanja potrebna Samoanaliza navodi kako doktorandi stječu nove generičke vještine kroz program u Hrvatskoj ali i u inozemstvu, no nije priložen detaljan popis. Međutim, program ne nudi stjecanje poslovnih vještina niti vještina engleskog akademskog pisma. Povjerenstvo tako preporučuje VU-u da uvede nekoliko modula za stjecanje upravljačkih, marketinških i poslovnih vještina. Dio je doktoranada izrazio želju za takvim sadržajima, a kako bi stekli dodatne vještine te poboljšali svoju zapošljivost. Neki od njih dodali su kako bi htjeli čuti više o mogućnostima dostupnog financiranja, npr. kako se prijaviti na relevantne stipendije za usavršavanje doktoranada, odnosno za projektna financiranja, kako na nacionalnoj tako i na europskoj razini. Povjerenstvo preporučuje VU-u da organizira nekoliko pozvanih predavanja na kojima bi završeni doktorandi s vještinama i iskustvom u uspješnom prijavljivanju na takve izvore financiranja izložili svoje primjere dobre prakse te razmijenili stvarna životna iskustva sa svojim kolegama. To je nešto što doktorandima na početku njihovih karijera uistinu treba.</p>
<p>4.7. Nastavni su sadržaji u funkciji trenutačnoga i budućega istraživačkog rada i osposobljavanja doktoranda (individualni plan slušanja nastave, generičke vještine i dr.).</p>	<p>Poboljšanja potrebna Tijekom prvog semestra programa doktorandi pohađaju 5 kolegija u razdoblju od 15 tjedana (6 ECTS-a za svaki kolegij). Za manji broj doktoranada zaposlenih na institucijama izvan Zagreba ovi kolegiji mogu se organizirati u obliku blok nastave. Naime, neki su doktorandi izrazili nezadovoljstvo s organizacijom nastave smatrajući da bi se nastava trebala organizirati u suglasju s njima. Čini se kako su neki doktorandi trebali čekati cijelu akademsku godinu kako bi uspješno odslušali neke predmete koje su propustili iz poslovnih ili privatnih razloga. U drugim slučajevima doktorandi navode rijetku dostupnost nekolicine profesora zbog čega su trebali čekati tjednima da im se njihovi seminari ocjene. Tijekom drugog semestra doktorandi prolaze praktikum nakon kojeg obavljaju istraživački rad u laboratorijima ili pokušalištima. No, rad koji doktorandi obavljaju treba biti povezan s njihovim istraživačkim temama. Ovo je u praksi moguće uspješno postići. Tijekom posjeta povjerenstvo je zateklo doktorande koji rade u laboratorijima. Tijekom trećeg semestra doktorandi unutar praktikuma obavljaju istraživanja koja su povezana s njihovim istraživačkim temama.</p>
<p>4.8. Program osigurava kvalitetu međunarodnom povezanošću i</p>	<p>Poboljšanja potrebna Dio nastavnika i doktoranada uspostavilo je međunarodne</p>

<p>mobilnošću nastavnika i doktoranda.</p>	<p>suradnje. No, ovo je točka u kojoj VU treba napraviti najveća poboljšanja. Suradnja s industrijom zauzima vrijeme i resurse što u konačnici izaziva poteškoće po međunarodnu znanstvenu vidljivost. Financijska sredstva kojima VU raspolaže autonomno trebaju se preusmjeriti u poboljšanje ovog aspekta, a to prepoznaje i samo VU.</p> <p>U pogledu postizanja internacionalizacije samog programa putem omogućavanja i korištenja shema mobilnosti kako za nastavnike tako i za doktorande, smatramo kako je ovo postignuto samo djelomično. Iako ovaj aspekt uvelike ovisi o spremnosti samih doktoranada za obavljanje istraživanja u inozemstvu te neki od njih imaju privatne obaveze, poput obitelji s malom djecom, koje ih ograničavaju u ovom pogledu, poboljšanja u ovom aspektu su neophodna.</p> <p>Ne čini se da VU sustavno prikuplja i distribuira informacije o mogućnostima za doktorandsku mobilnost, niti ih ohrabruje da se prijavljuju i koriste mobilnost. VU ne osigurava sredstva za privlačenje niti privlači međunarodno akademsko osoblje kao ni izvrsne kandidate za doktorski program (ili dio programa) na međunarodnoj razini.</p> <p>VU je upoznat s Europskom poveljom za istraživače kao i s Kodeksom o zapošljavanju istraživača te primjenjuje principe navedenih dokumenata.</p> <p>Slijedi osvrt po pitanju dokaza koje je povjerenstvo u sklopu ovoga kriterija imali prilike vidjeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Popis mentora i nastavnika sa stranih visokih učilišta koji su sudjelovali u programu – VU je predstavilo popis komentora iz drugih znanstvenih područja u Samoanalizi str. 36. Jedan komentor dolazi iz Bosne i Hercegovine (Tuzla), dva iz šireg inozemstva (Cornell University, Roslin Institute), no većinom su to znanstvenici drugih VU ili instituta u Hrvatskoj. - Međunarodne recenzije programa navode se u Samoanalizi. - Dokazi o mogućnostima mobilnosti i poticajima za njihovo korištenje trebaju se sagledati u okviru činjenice kako je samo nekolicina doktoranada zbilja otišla u inozemstvo. - Dokazi o poticanju doktoranada na sudjelovanje u međunarodnim konferencijama uključuju činjenicu da je određen broj njih zbilja i pohađao takve konferencije. - Dokazi o mogućnostima izrade disertacije na stranom jeziku –ova mogućnost postoji te je povjerenstvu tijekom posjeta i predložen određeni broj disertacija napisanih na engleskom jeziku. - Dokazi o mogućnostima izrade disertacije putem znanstvenih radova objavljenih u međunarodno prepoznatljivim publikacijama postoje iako samo u rijetkim slučajevima.
--	---

Bilješka:

Izvori koje smo koristili u izradi ovoga izvješća su kako slijedi.

1. Agricultural sciences- Faculty of Agriculture-self evaluation report ZG-April 2016 (p 91.)
2. Faculty of Agriculture-Strategy-ZG-2010 (p. 37)
3. Final Report of institutional re-accreditation – April 2013 (p.25)
4. Agronomski fakultet ZG-pdspz-modules-2016-05-30 (p.4)
5. Regulations on doctoral studies at the University of ZAGREB (p.48)
6. Excerpt from the results of the survey conducted in 2015 (p.38)